

Instytut Rozwoju Gospodarczego

**SZKOŁA GŁÓWNA HANDLOWA
W WARSZAWIE**

Barbara Cieślik

Maciej Piotrowski

Marek Radzikowski

KONIUNKTURA W FINANSACH

III kwartał 2023

ISSN 2392-3733

Badanie okresowe nr 98

BADANIA KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ INSTYTUTU ROZWOJU GOSPODARCZEGO SGH

Rada Programowa:

Elżbieta Adamowicz (przewodnicząca), Joanna Klimkowska (sekretarz), Marek Rocki
Marco Malgarini, Gernot Nerb, Ataman Ozyildirim, István János Tóth

Komitety Redakcyjny i adres Redakcji:

Konrad Walczyk (redaktor naczelny)
Stanisław Kluza
Anna Jacygrad

ul. Madalińskiego 6/8, 02-513 Warszawa
<http://www.sgh.waw.pl/instituty/irg/>

Wydawnictwo:

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie
ul. Madalińskiego 6/8, 02-513 Warszawa

wersja elektroniczna czasopisma jest wersją pierwotną

Publikacja została zrecenzowana zgodnie z wytycznymi MNiSW

©Copyright by Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2023

Wszelkie prawa zastrzeżone. All rights reserved.

ISSN 2392-3733

Nr rej. PR 18394

Informacje zawarte w niniejszym biuletynie oparte są na wynikach ankietowego badania koniunktury nr 98, realizowanego przez IRG SGH według metody opisanej na stronie: <https://www.sgh.waw.pl/kae/metody-badawcze-kwestionariusze-ankiet>, przeprowadzonego w lipcu i sierpniu 2023 r.

SPIS TREŚCI

I.	OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA	4
II.	WYNIKI SZCZEGÓŁOWE	8
	1) Wskaźnik koniunktury IRGFIN	8
	2) Wynik z działalności	10
	3) Warunki prowadzenia działalności	11
	4) Wielkość wypracowanego zysku	12
	5) Ocena poziomu ryzyka.....	13
	6) Wielkość sprzedaży	14
	7) Wielkość zatrudnienia	15
	8) Bariery rozwoju.....	16
	9) Inwestycje	18
	10) Liczba klientów indywidualnych i instytucjonalnych	19
	11) Pytania skierowane tylko do banków	20
	12) Ogólna sytuacja w polskiej gospodarce	21
	13) Ogólna sytuacja sektora instytucji finansowych (na tle sytuacji ogólnej w polskiej gospodarce)	22
	14) Pytania prognostyczne.....	23
III.	SUMMARY	24

I. OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA

1. *Tło makroekonomiczne.* Oceniając stan koniunktury ogólnogospodarczej, należy w pierwszej kolejności przypomnieć, iż produkt krajowy brutto niewyrównany sezonowo, czyli w cenach stałych średniorocznych roku poprzedniego, zmniejszył się w II kwartale 2023 r. realnie o 0,5% w porównaniu z tym samym okresem zeszłego roku (średnia prognoz zakładała realny spadek o 0,3%), wobec wzrostu o 6,1% w analogicznym okresie 2022 r. W porównaniu do drugiego kwartału br. PKB zmniejszył się realnie o 3,7%. Drugi kwartał 2023 r. jest drugim z rzędu kwartałem spadku rocznej dynamiki PKB (w I kwartale PKB zmniejszył się o 0,3%), co świadczy jednoznacznie, iż polska gospodarka znajduje się w recesji (technicznej). Spadek produktu gospodarki w II kwartale br. wynika z pogłębienia się spadków konsumpcji prywatnej z -2,0% r/r do -2,8% r/r, jak również z obniżenia poziomu zapasów producentów i ich produkcji (-2,7% r/r). Gospodarkę napędzał głównie eksport netto, choć ostatnie dane o bilansie płatniczym wskazały na obniżający się wkład eksportu, przy przyspieszeniu realnego importu. Ta niekorzystna sytuacja jest niewątpliwie skutkiem trwającej od kilku lat polityki opierania rozwoju gospodarczego głównie na pobudzaniu konsumpcji.

Z podanych przez GUS danych wynika, iż stopa inflacji w Polsce (CPI) w lipcu wyniosła 10,8% r/r, w sierpniu spadła do 10,1% r/r i 8,2% r/r we wrześniu. Dane GUS (za sierpień) wskazują m.in. iż w ciągu ostatniego roku miał miejsce rekordowy wzrost cen energii cieplnej (o 36,1%), więcej płacimy też za energię elektryczną (o 22,3%) oraz za żywność i napoje (o 12,7%). Znacznie zwiększyły się ceny użytkowania mieszkań (o 12%), usług (o 11,1%) i towarów (o 9,8%). Podrożały też usługi medyczne (o 9,7%), edukacja (o 13,5%) oraz usługi noclegowe i gastronomiczne (o 13,3%). Pozwalająca uzyskać bardziej miarodajne dane inflacja bazowa, nieuwzględniająca zmian cen żywności i napojów bezalkoholowych oraz cen paliw, energii elektrycznej, gazu, centralnego ogrzewania, ciepłej wody i opału, w sierpniu br. wyniosła 10% r/r (w lipcu 10,6%) i była tylko nieznacznie niższa niż CPI. Inflacja bazowa swój szczyt (wynoszący 12,3%) osiągnęła w marcu br. i od tego czasu stopniowo maleje. Nadal na dwucyfrowym poziomie pozostaje z kolei również „inflacja po wyłączeniu cen najbardziej zmiennych” (cechujących się szczególną wrażliwością na szoki popytowe czy podażowe oraz sezonowość), która w sierpniu wyniosła 12,7% wobec 13,7% miesiąc wcześniej. Podobne zmiany mają miejsce w odniesieniu do tzw. „15-procentowej średniej obciążonej” (która eliminuje wpływ 15-procentowego koszyka cen o najmniejszej i największej dynamice); wyniosła ona 11%, wobec 12% przed miesiącem. Inflacja bazowa lepiej ukazuje wpływ czynników popytowych oraz oczekiwań inflacyjnych klientów. Dane te przyjmować należy więc z umiarkowanym optymizmem. Wskazują one bowiem, iż po wyłączeniu najbardziej zmiennych elementów statystycznego koszyka konsumpcyjnego dynamika wzrostu cen łagodnie obniża się. Wysoka inflacja bazowa uwidacznia, iż wzrost cen obejmuje praktycznie całą gospodarkę, a nie tylko jej wybrane sektory.

Uzasadniając swoją decyzję spadającym tempem wzrostu cen, w trakcie posiedzenia w dniu 6 września br. Rada Polityki Pieniężnej obniżyła wszystkie stopy procentowe o 0,75 pkt proc.: referencyjną do 6%, lombardową do 6,5%, depozytową do 5,5%, redyskontową do 6,05% oraz dyskontową weksli do 6,1%. To pierwsza obniżka stóp procentowych od maja 2020 r. Jak podano w komunikacie po posiedzeniu, Rada oceniła, że „napływające w ostatnim czasie dane wskazują na mniejszą od wcześniejszych oczekiwań presję popytową, co będzie oddziaływać w kierunku szybszego powrotu inflacji do celu inflacyjnego NBP”. Cel inflacyjny NBP jest określony jako 2,5% +/- 1 punkt proc. Tak znaczna obniżka stanowiła spore zaskoczenie dla rynku. Konsensus rynkowy, poparty lipcowymi wypowiedziami Prezesa banku centralnego, zakładał pierwszą obniżkę na poziomie 0,25 pkt proc.

Wrześniowa decyzja RPP, znacznie zmniejszająca różnicę między poziomem stóp procentowych w Polsce a stopami procentowymi na rynkach największych gospodarek, wpłynęła znacząco na rynek walutowy. Dla inwestorów był to wyraźny sygnał, iż zwiększa się ryzyko inwestycji w polskie aktywa,

m.in. w obligacje skarbowe. Teoretycznie rzecz biorąc, po decyzji RPP rentowność polskich papierów dłużnych powinna się zmniejszyć, a wymiana złotego na walutę obcą może przynieść dodatkową stratę. Natychmiast po ogłoszeniu nowego poziomu stóp złoty bardzo wyraźnie stracił na wartości m.in. w stosunku do dolara i euro (ok. 1,5%), a kolejne dni pogłębiły te spadki. Biorąc pod uwagę, iż najważniejsze banki centralne (Rezerwa Federalna, czy Europejski Bank Centralny) nie zakończyły jeszcze ciągu podwyżek stóp procentowych (we wrześniu Europejski Bank Centralny podniósł podstawową stopę procentową do 4,0 %, czyli najwyższego poziomu od 1999 r.), inwestorzy zaczęli wycofywać się z polskiej giełdy (WIG20 obniżył się o 2,89%) i wyprzedawać złotego. W ciągu ostatnich pięciu lat tak gwałtowna wyprzedaż polskiej waluty miała miejsce dwukrotnie: po ogłoszeniu *lockdownu* w walce z pandemią COVID-19 oraz po wybuchu wojny w Ukrainie. Długookresowe osłabienie się złotego stanowić może kolejny, istotny czynnik inflacyjny z uwagi na to, że m.in. paliwo oraz wiele dóbr konsumpcyjnych nabywanych jest za granicą. Nie można zlekceważyć tego scenariusza, bowiem abstrahując nawet od malejącego tzw. dysparytetu stóp procentowych w strefie euro, w USA i na innych dojrzałych rynkach (względem ich poziomu w Polsce), sytuacja gospodarcza w kraju jest niepewna, co wyraźnie przebrzmiewa z wyników badań koniunktury gospodarczej, prowadzonych przez IRG.

Poza pokrótce omówionymi powyżej zagadnieniami – wysoką inflacją (Polska zajmuje drugie miejsce w UE w statystyce wartości wskaźnika dynamiki cen) oraz spadkiem realnego PKB (wg Eurostatu, w II kwartale br. Polska odnotowała największy spadek realnego PKB rok do roku) – niepokojem napawa projekt budżetu państwa na 2024 rok. Dokument ten zakłada bowiem wzrost poziomu deficytu finansów publicznych do kwoty 165 mld zł (czyli ok. 4,5% PKB), przy wartości długu publicznego sięgającej 54% PKB. Powoduje to, iż potrzeby pożyczkowe Polski (rozumiane jako środki niezbędne dla pokrycia nadmiernych wydatków i obsługi długu publicznego) wzrosną do rekordowych 225,4 mld zł netto (420,6 mld PLN brutto). Pozyskanie tych kwot (niezbędne choćby z konieczności realizacji zawartych kontraktów zbrojeniowych) może wymagać podniesienia rentowności obligacji skarbowych, co tym bardziej zwiększyłoby koszt obsługi długu publicznego.

2. Wartość bieżącego wskaźnika koniunktury w sektorze finansowym IRGFİN w III kwartale br. wzrosła w porównaniu z II kwartałem 2023 r. o 26,9 pkt do poziomu 2,1 pkt. Wśród jego składowych najniższą wartość (-66,7 pkt) osiągnął wskaźnik KP liczony na podstawie sald odpowiedzi na wybrane pytania przedstawicieli pośredników finansowych, a najwyższą (25 pkt) wskaźnik KU obliczany dla przedstawicieli podmiotów rynku ubezpieczeniowego. Progностyczna wartość wskaźnika irgfin na IV kwartał 2023 r. wyniosła -29,2 pkt. Są to stosunkowo niskie wartości, świadczące o utrzymującym się, wspomnianym wyżej braku optymizmu wśród respondentów.

3. Wartości sald odpowiedzi na pytania o wynik z działalności i wielkość wypracowanego zysku w III kwartale br. przez cały sektor finansowy wyniosły odpowiednio: 11,1 pkt (kwartalny wzrost o 36,1 pkt) oraz 40 pkt (wzrost o 78,5 pkt), zaś przez banki – 25 pkt w obu przypadkach (wzrost – również w obu przypadkach – o 50 pkt). Wartości sald prognostycznych (na IV kwartał 2023 r.) dla całego sektora finansowego wynoszą odpowiednio: 12,5 pkt oraz 33,3 pkt, ale dla sektora bankowego w obu przypadkach to -66,7 pkt, co świadczy o dużej rozbieżności między sektorem bankowym a pozostałymi podmiotami sektora finansowego w prognozach dotyczących wyniku finansowego i zysku.

4. Ogólna ocena warunków prowadzenia działalności przez przedstawicieli sektora finansowego jest negatywna – wartość bieżącego salda odpowiedzi na to pytanie dla ogółu respondentów wyniosła -20 pkt (spadek o 23,1 pkt), zaś dla samych banków -50 pkt (spadek o 12,5 pkt). Wartości sald prognostycznych świadczą o rozbieżnościach między bankami a resztą sektora finansowego w ocenie dotyczącej sytuacji w nadchodzącym kwartale; wyniosły one: -22,2 pkt dla całego sektora finansowego i -100 pkt dla samych banków.

5. Saldo odpowiedzi na pytanie o zmiany poziomu ryzyka w III kwartale br. dla całego sektora finansowego przyjęło wartość -25 pkt (wzrost o 33,3 pkt w porównaniu z II kwartałem br.), zaś dla banków 0,0 pkt (wzrost o 62,5 pkt w porównaniu z II kwartałem br.) Wartości sald prognostycznych dla tego pytania (-42,9 pkt i -100 pkt odpowiednio) nie zapowiadają poprawy w IV kwartale 2023 r.

6. Poziom wielkości sprzedaży całego sektora finansowego wyniósł 11,1 pkt (spadek o 13,9 pkt), a tylko banków 0,0 pkt (spadek o 25 pkt). Wartości sald prognostycznych są równe -28,6 pkt oraz -66,7 pkt.

7. Wartość bieżącego salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zatrudnienia dla całego sektora finansowego wyniosła 5,0 pkt (spadek o 6,5 pkt), zaś dla sektora bankowego 0,0 pkt (spadek o 18,75 pkt). Wartości obu sald prognostycznych są ujemne: -6,3 pkt oraz -16,7 pkt, odpowiednio.

8. Wśród barier rozwoju działalności w III kwartale br. w opinii przedstawicieli sektora finansowego przeważają bariery związane z systemem prawnym – 70% respondentów (100% banków) wskazało na niestabilność prawa, a 50% respondentów na brak jasności prawa i jego restrykcyjność. Nadal ważnymi barierami rozwoju sektora są nadto: polityka instytucji nadzoru finansowego, niedostateczny popyt na usługi finansowe i trudna sytuacja finansowa klientów (po 40% wskazań, w tym po 50% wskazań wśród banków we wszystkich przypadkach). Przewidywania co do uciążliwości poszczególnych barier w III kwartale br. nie różnią się znacząco od bieżącej oceny sytuacji.

9. Wartość salda ocen zmian inwestycji w środki trwałe dla sektora finansowego wynosi w III kwartale br. 20 pkt (wzrost o 36,7 pkt), zaś dla samych banków 25 pkt (wzrost o 39,3 pkt). Z kolei wartość salda ocen zmian inwestycji kapitałowych to 10 pkt (wzrost o 20 pkt) i 0,0 pkt (brak zmian), odpowiednio. Wartości sald prognostycznych na IV kwartał br. dla inwestycji w środki trwałe w sektorze finansowym to 11,1 pkt, a wśród banków 33,3 pkt, zaś dla inwestycji kapitałowych wartości obu sald prognostycznych wynoszą 0,0 pkt.

10. Salda ocen zmian liczby klientów indywidualnych i instytucjonalnych w sektorze finansowym wyniosły, odpowiednio, 22,2 pkt (wzrost o 13,9 pkt) oraz 0,0 pkt (spadek o 30,0 pkt), zaś wartości sald prognostycznych to, odpowiednio, 12,5 pkt i 0,0 pkt. W sektorze bankowym wartości tych sald są we wszystkich przypadkach ujemne: po -25 pkt w przypadku sald bieżących i po -66,7 pkt w przypadku sald prognostycznych.

11. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o zmiany aktywności w operacjach pozabilansowych ponownie spadła poniżej swojej długoletniej średniej, do wysokości 0,0 pkt (spadek o 16,7 pkt), przy czym wartość salda prognostycznego osiągnęła rekordowo niski dla tego pytania poziom -50 pkt.

12. Bieżące saldo pytania o zmiany wartości *spreadu* ma wartość 0,0 pkt (wzrost o 28,6 pkt), a prognostyczne -33,3 pkt.

13. W ogólnej ocenie sytuacji polskiej gospodarki, zarówno wśród ogółu finansistów, jak i wśród bankowców, nadal przeważają opinie o jej pogorszeniu się (w stosunku do poprzedniego kwartału); dla całego sektora instytucji finansowych wartość salda bieżącego wyniosła -60 pkt (wzrost o 18,6 pkt), a prognostycznego -22,2 pkt; dla samych banków wartości obu sald sięgnęły odpowiednio: -75 pkt (wzrost o 2,8 pkt) i -100 pkt.

14. Także w ocenie sytuacji sektora na tle całej gospodarki nie widać wyraźnego optymizmu – wartości salda bieżącego to, odpowiednio: -10 pkt dla sektora finansowego (spadek o 10 pkt) i 25 pkt dla sektora bankowego (wzrost o 36,1 pkt). Wartości sald prognostycznych w obu przypadkach są ujemne i równe: -11,1 pkt i -33,3 pkt, odpowiednio.

15. Wśród pytań prognostycznych największe zróżnicowanie opinii można zaobserwować w pytaniu o spodziewane zmiany kursu złotego polskiego względem parytetu: 44,4% respondentów

---

spodziewa się jego aprecjacji zarówno w najbliższym kwartale jak i w perspektywie roku, 44,4% oczekuje braku zmian w nadchodzącym kwartale, przy czym większość tej grupy uważa, że także w dłuższym okresie nie należy się spodziewać zmian kursu naszej waluty, natomiast 11,1% respondentów przewiduje jego deprecjację zarówno w krótszym jak i w dłuższym okresie.

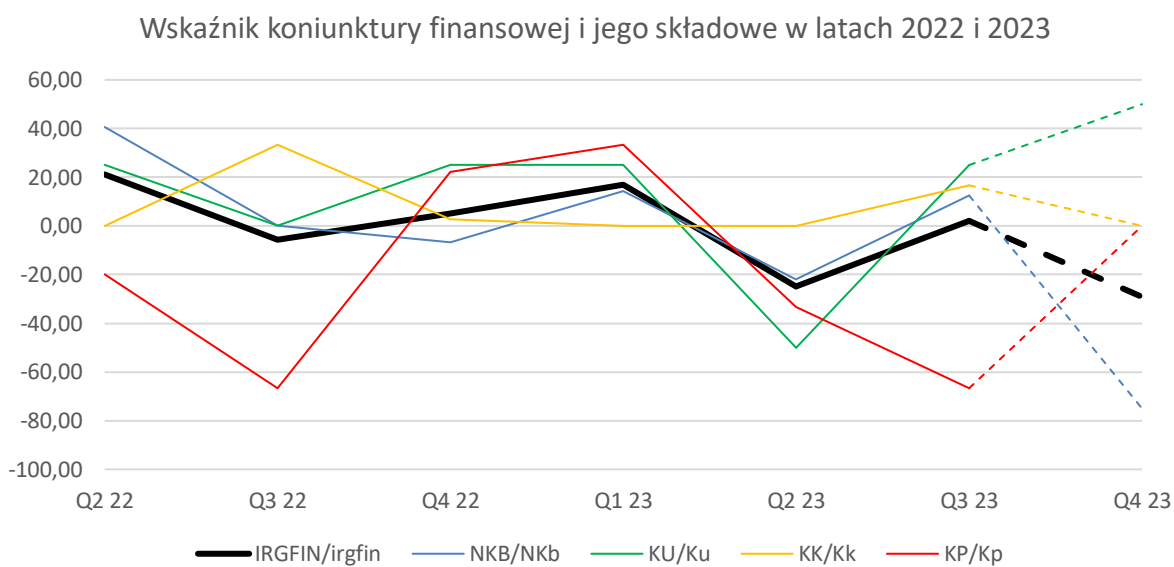
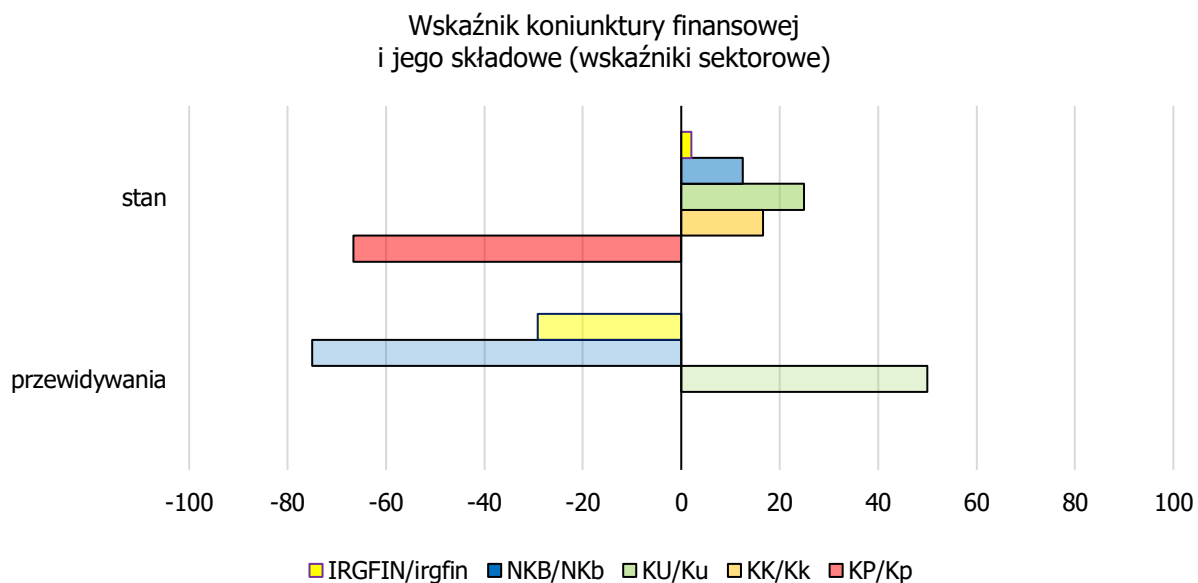
Ponad połowa (55,6% respondentów) spodziewa się braku zmian stóp procentowych NBP w nadchodzącym kwartale, przy czym 44,4% spodziewa się ich późniejszego spadku. Również 44,4% respondentów sądzi, że spadek stóp NBP nastąpi już w IV kwartale br. i będzie postępował w perspektywie roku.

Ponad połowa (55,6%) ankietowanych nie przewiduje zmian podaży pieniądza w najbliższym czasie, 22,2% uważa, że wzrośnie ona dopiero w dalszej perspektywie, natomiast 44,4% sądzi, że wzrost ten nastąpi już w nadchodzącym kwartale (33,3% uważa, że będzie się utrzymywał także w dłuższej perspektywie). Nikt nie przewiduje spadku podaży pieniądza ani w najbliższym kwartale, ani w ciągu kolejnych 12 miesięcy.

Dwie trzecie badanych spodziewa się spadku inflacji zarówno w nadchodzącym, IV kwartale br., jak i w perspektywie 12 miesięcy. 22,2 % prognozuje, że w krótszym okresie inflacja nie zmieni się, a następnie spadnie, zaś 11,1% spodziewa się przejściowego wzrostu inflacji, poprzedzającego jej późniejszy spadek.

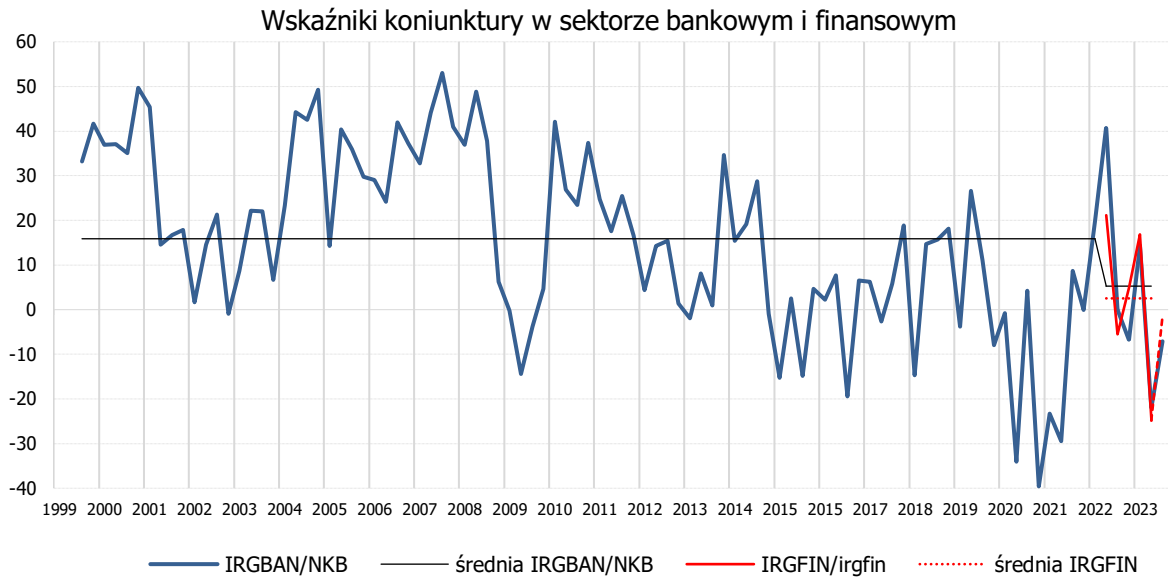
III. WYNIKI SZCZEGÓŁOWE

WSKAŹNIK KONIUNKTURY IRGFIN

	Q4 2022	Q1 2023	Q2 2023	Q3 2023	przewidywania
A. banki (NKB; NKb)	-6,7	14,3	-21,9	12,5	-75,0
B. ubezpieczyciele (KU, Ku)	25,0	25,0	-50,0	25,0	50,0
C. podmioty rynku kapitałowego (KK, Kk)	2,8	0,0	0,0	16,7	0,0
D. pośrednicy finansowi (KP, Kp)	22,2	33,3	-33,3	-66,7	0,0
IRGFIN / irgfin	5,0	16,9	-24,8	2,1	-29,2

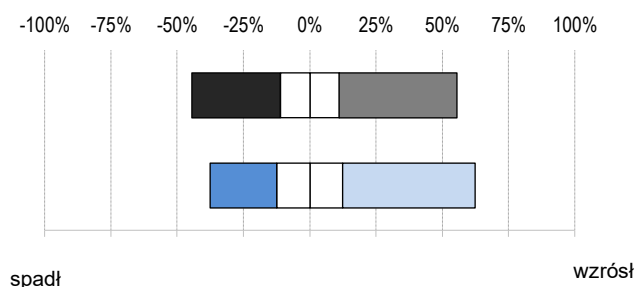

WYNIK Z DZIAŁALNOŚCI

(w przypadku banków wynik z działalności bankowej, w przypadku ubezpieczycieli wynik z działalności ubezpieczeniowej, dla pozostałych podmiotów wynik z działalności operacyjnej)

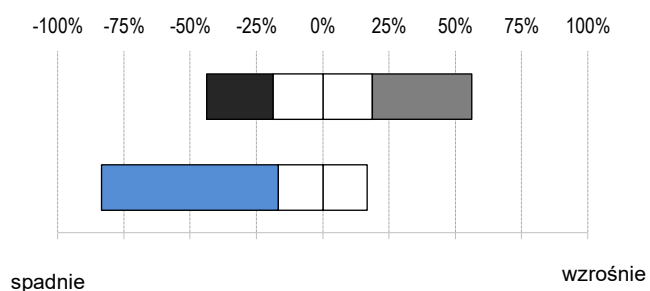
W bieżącym kwartale w porównaniu do poprzedniego kwartału

	spadł	nie uległ zmianie	wzrósł	saldo
Ogółem	33,3%	22,2%	44,4%	11,1
A. banki	25,0%	25,0%	50,0%	25,0

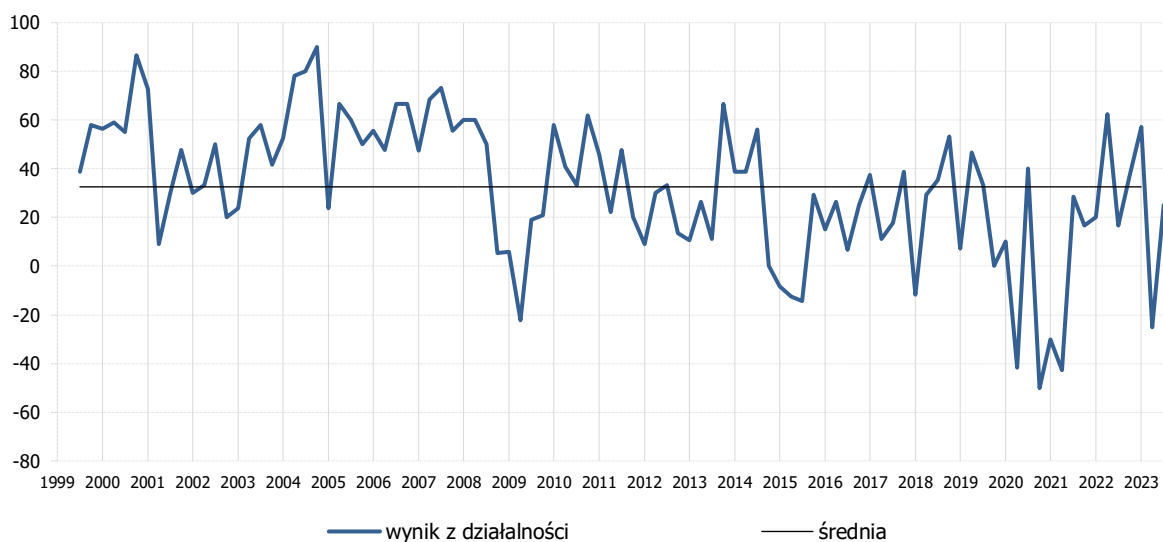

W nadchodzącym kwartale w porównaniu do bieżącego kwartału

	spadnie	nie ulegnie zmianie	wzrośnie	saldo
Ogółem	25,0%	37,5%	37,5%	12,5
A. banki	66,7%	33,3%	0,0%	-66,7

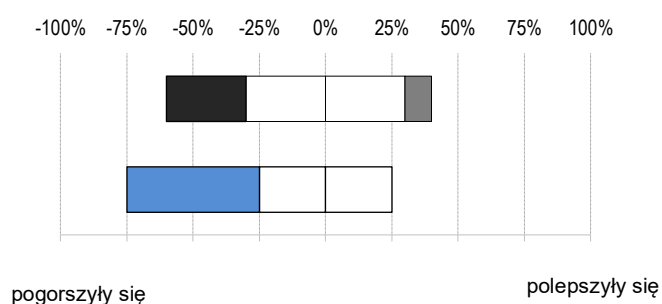
Szereg czasowy sald odpowiedzi sektora bankowego na pytanie o wynik z działalności bankowej w danym kwartale wobec poprzedniego oraz prognoza na kolejny kwartał (przerywana linia).

WARUNKI PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI

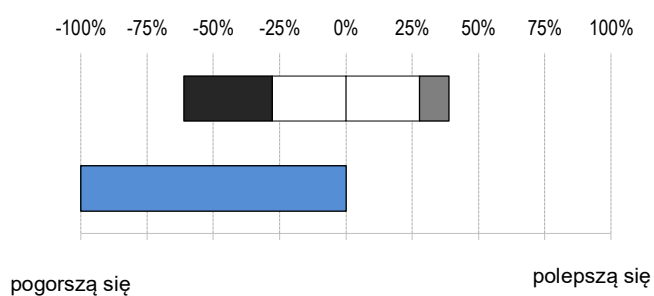
W bieżącym kwartale w porównaniu do poprzedniego kwartału

	pogorszyły się	nie uległy zmianie	polepszyły się	saldo
Ogółem	30,0%	60,0%	10,0%	-20,0
A. banki	50,0%	50,0%	0,0%	-50,0

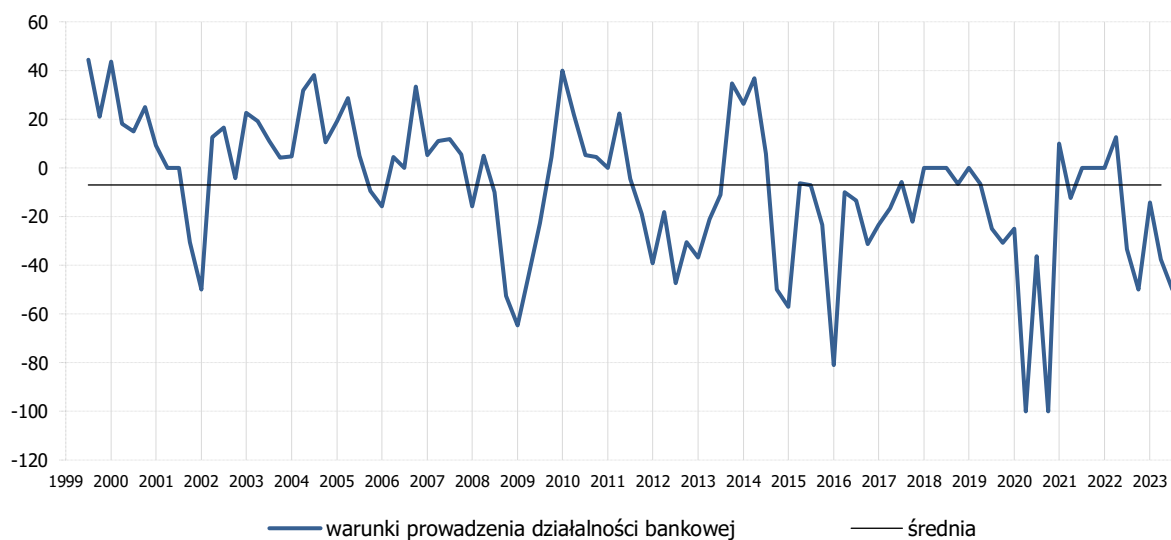

W nadchodzącym kwartale w porównaniu do bieżącego kwartału

	pogorszą się	nie ulegną zmianie	polepszą się	saldo
Ogółem	33,3%	55,6%	11,1%	-22,2
A. banki	100,0%	0,0%	0,0%	-100,0

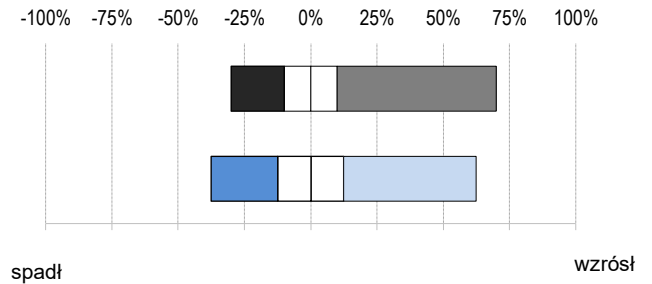
Szereg czasowy sald odpowiedzi sektora bankowego na pytanie o warunki prowadzenia działalności w danym kwartale wobec poprzedniego oraz prognoza na kolejny kwartał (przerywana linia).

WIELKOŚĆ ZYSKU WYPRACOWANEGO

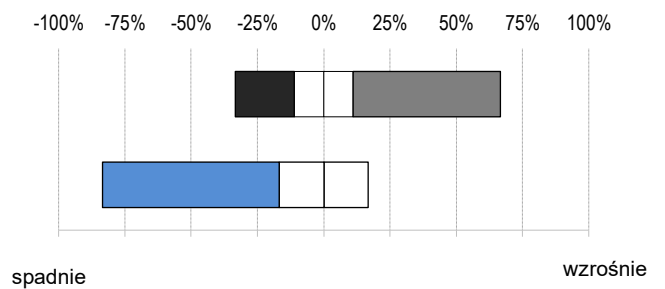
W bieżącym kwartale w porównaniu do poprzedniego kwartału

	spadł	nie uległ zmianie	wzrósł	saldo
Ogółem	20,0%	20,0%	60,0%	40,0
A. banki	25,0%	25,0%	50,0%	25,0

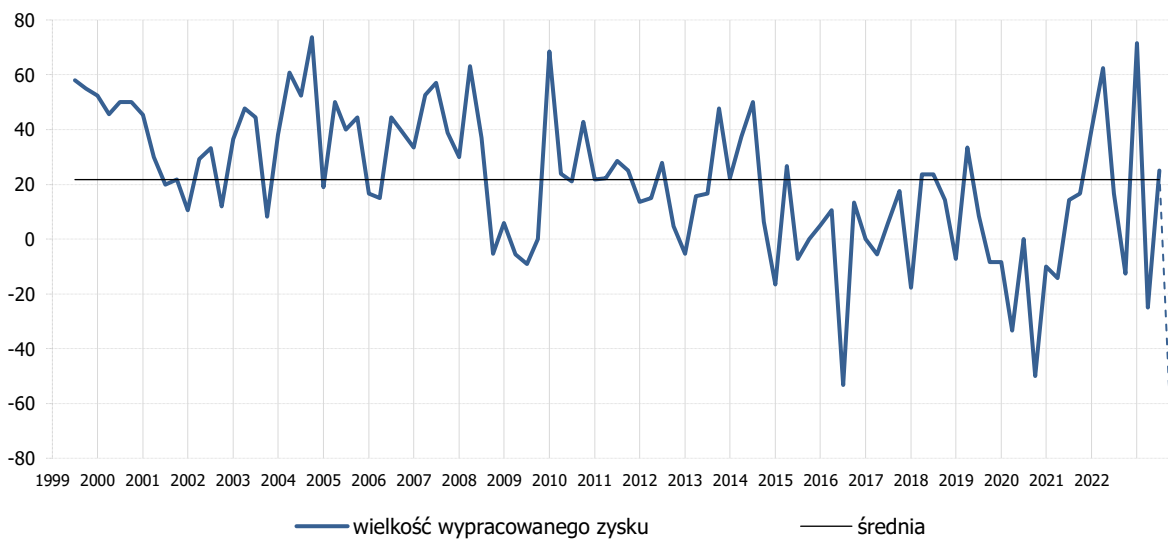

W nadchodzącym kwartale w porównaniu do bieżącego kwartału

	spadnie	nie ulegnie zmianie	wzrośnie	saldo
Ogółem	22,2%	22,2%	55,6%	33,3
A. banki	66,7%	33,3%	0,0%	-66,7

Szereg czasowy sald odpowiedzi sektora bankowego na pytanie o wielkość zysku wypracowanego w danym kwartale wobec poprzedniego oraz prognoza na kolejny kwartał (przerywana linia).

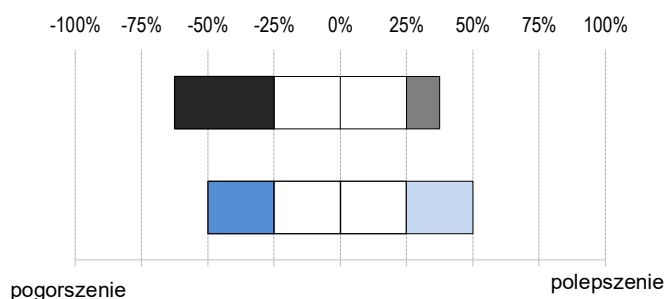

OCENA POZIOMU RYZYKA

(Ocena zmian stanu ryzyka: sektor bankowy – jakość portfela należności mierzona udziałem NPL; sektor ubezpieczeniowy – poziom szkodowości; podmioty rynku kapitałowego – poziom ryzyka inwestycyjnego zarządzanych portfeli; pośrednicy finansowi – poziom ryzyka kontrahentów)

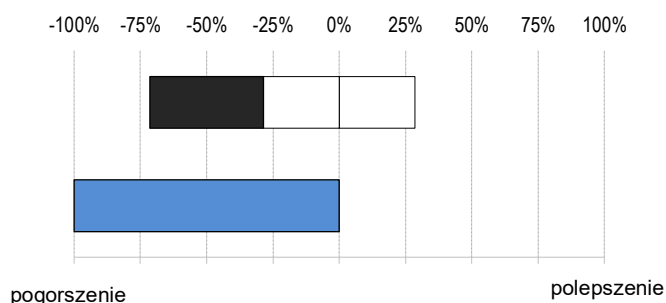
W bieżącym kwartale w porównaniu do poprzedniego kwartału

	pogorszenie	brak zmian	polepszenie	saldo
Ogółem	37,5%	50,0%	12,5%	-25,0
A. banki	25,0%	50,0%	25,0%	0,0

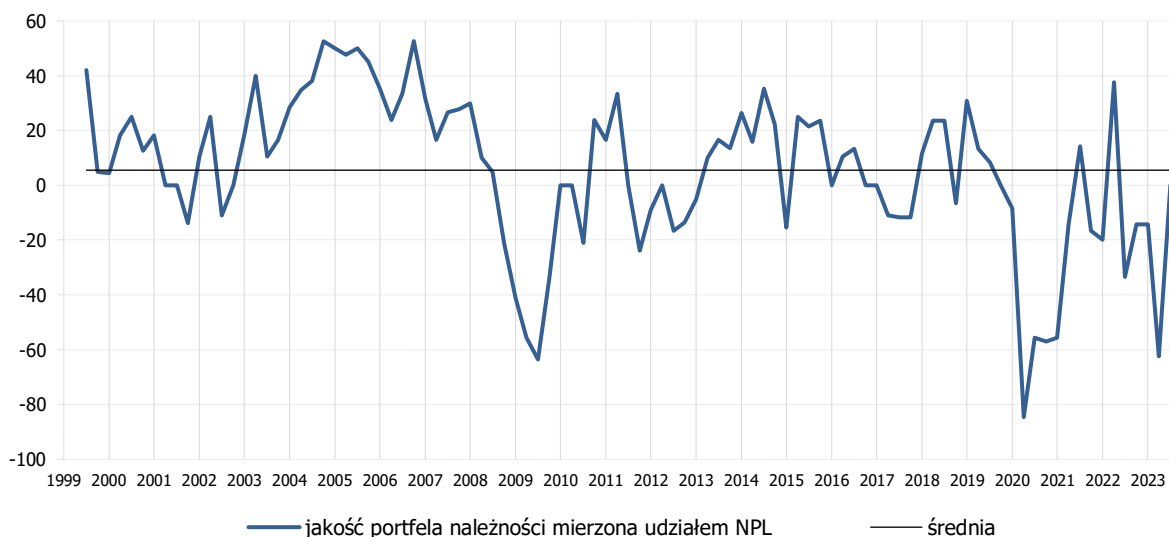

W nadchodzącym kwartale w porównaniu do bieżącego kwartału

	pogorszenie	brak zmian	polepszenie	saldo
Ogółem	42,9%	57,1%	0,0%	-42,9
A. banki	100,0%	0,0%	0,0%	-100,0

Szereg czasowy sald odpowiedzi sektora bankowego na pytanie o jakość portfela mierzoną udziałem NPL w danym kwartale wobec poprzedniego oraz prognoza na kolejny kwartał (przerywana linia).

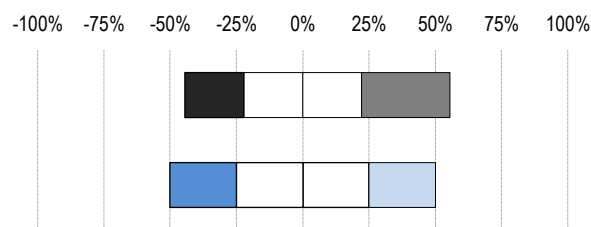

POZIOM SPRZEDAŻY

(Ocena zmian poziomu sprzedaży: sektor bankowy – sprzedaż produktów bankowych; sektor ubezpieczeniowy – wielkość przypisu składki; podmioty rynku kapitałowego – saldo wpłat i umorzeń do zarządzanych portfeli; pośrednicy finansowi – sprzedaż oferowanych usług)

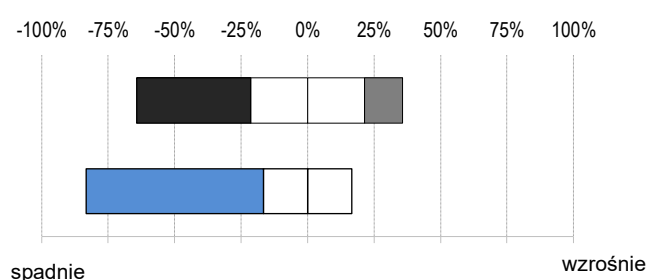
W bieżącym kwartale w porównaniu do poprzedniego kwartału

	spadł	nie uległ zmianie	wzrósł	saldo
Ogółem	22,2%	44,4%	33,3%	11,1
A. banki	25,0%	50,0%	25,0%	0,0

W nadchodzącym kwartale w porównaniu do bieżącego kwartału

	spadnie	nie ulegnie zmianie	wzrośnie	saldo
Ogółem	42,9%	42,9%	14,3%	-28,6
A. banki	66,7%	33,3%	0,0%	-66,7

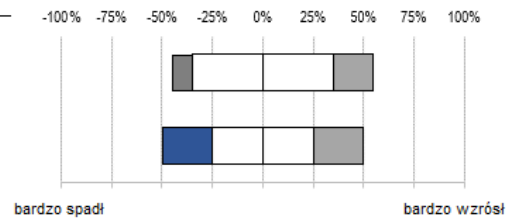
Szereg czasowy sald odpowiedzi banków na to pytanie jest krótki, ponieważ otrzymało ono zupełnie nowe brzmienie w II kwartale 2022 r. Poprzednio banki były pytane o zmiany ogólnego zainteresowania klientów usługami bankowymi.

POZIOM ZATRUDNIENIA

W bieżącym kwartale w porównaniu do poprzedniego kwartalu

In Q3 2023 compared to Q2 2023

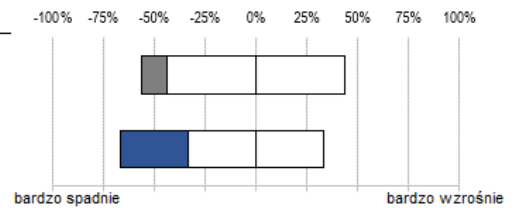
	bardzo spadeł	spadeł	nie uległ zmianie	wzrost	bardzo wzrost	saldo
Ogółem	0,0%	10,0%	70,0%	20,0%	0,0%	5,0
A. banki	0,0%	25,0%	50,0%	25,0%	0,0%	0,0

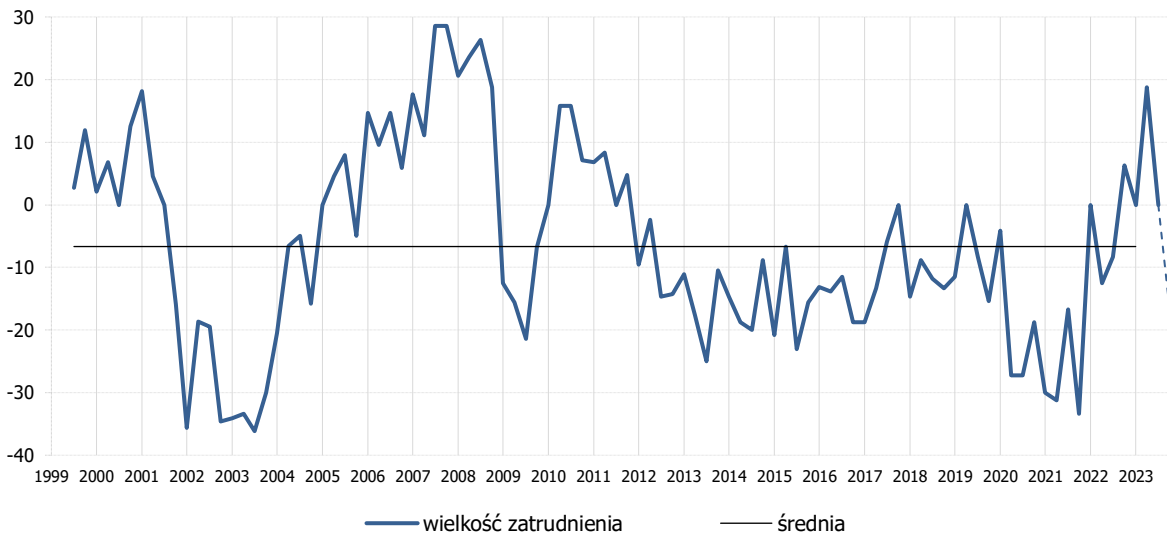
W nadchodzącym kwartale w porównaniu do bieżącego kwartalu

In Q4 2023 compared to Q3 2023

	bardzo spadnie	spadnie	nie ulegnie zmianie	wzrośnie	bardzo wzrośnie	saldo
Ogółem	0,0%	12,5%	87,5%	0,0%	0,0%	-6,3
A. banki	0,0%	33,3%	66,7%	0,0%	0,0%	-16,7

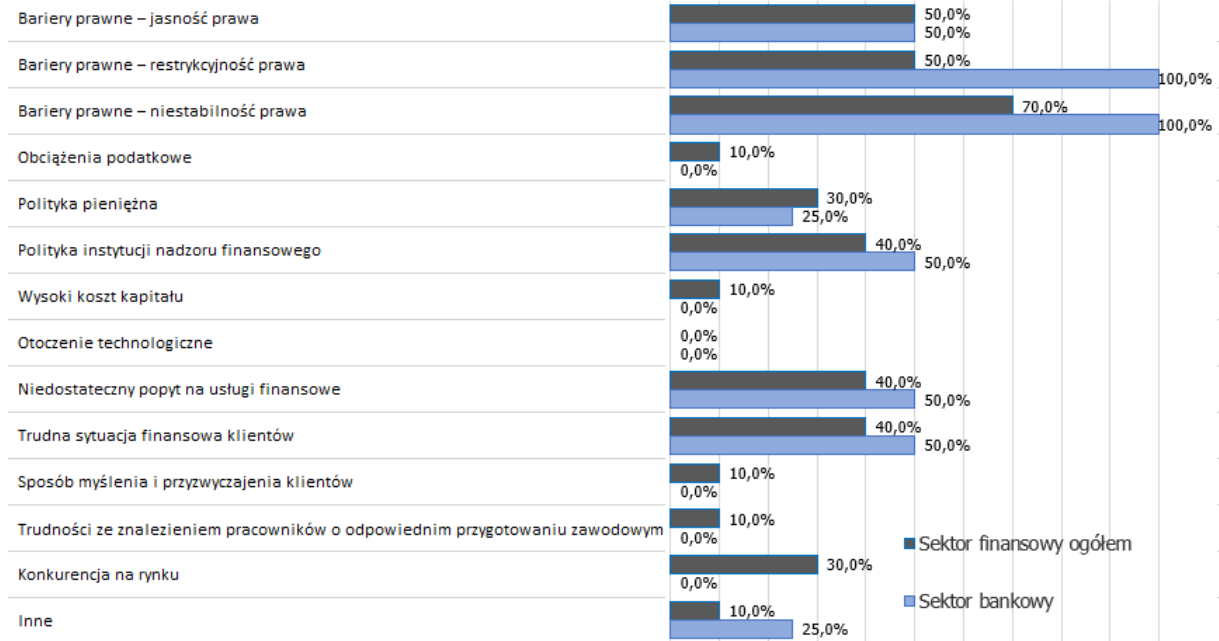
Szereg czasowy sald odpowiedzi sektora bankowego na pytanie o zmiany zatrudnienia w danym kwartale wobec poprzedniego oraz prognoza na kolejny kwartał (linia przerywana).

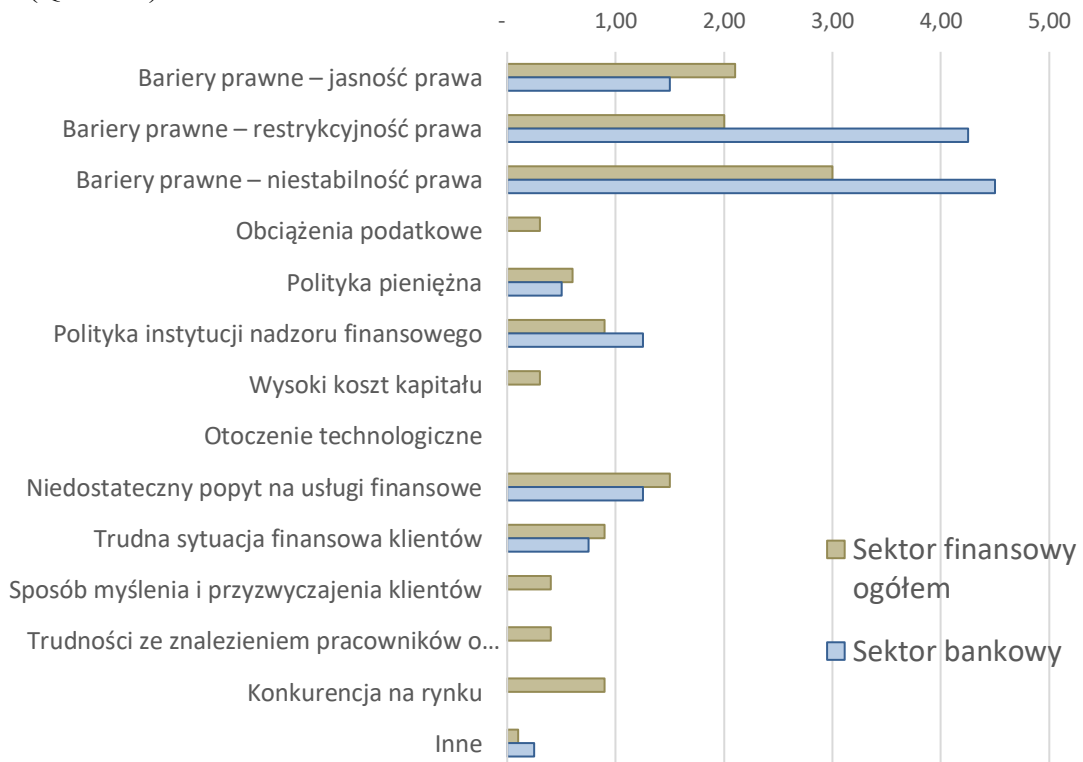
BARIERY ROZWOJU

Czynniki ograniczające rozwój banków, ubezpieczycieli, podmiotów rynku kapitałowego i pośredników finansowych w obecnym kwartale (Q3 2023).

Liczba wskazań dla każdej z barier w stosunku do liczby respondentów w obecnym kwartale

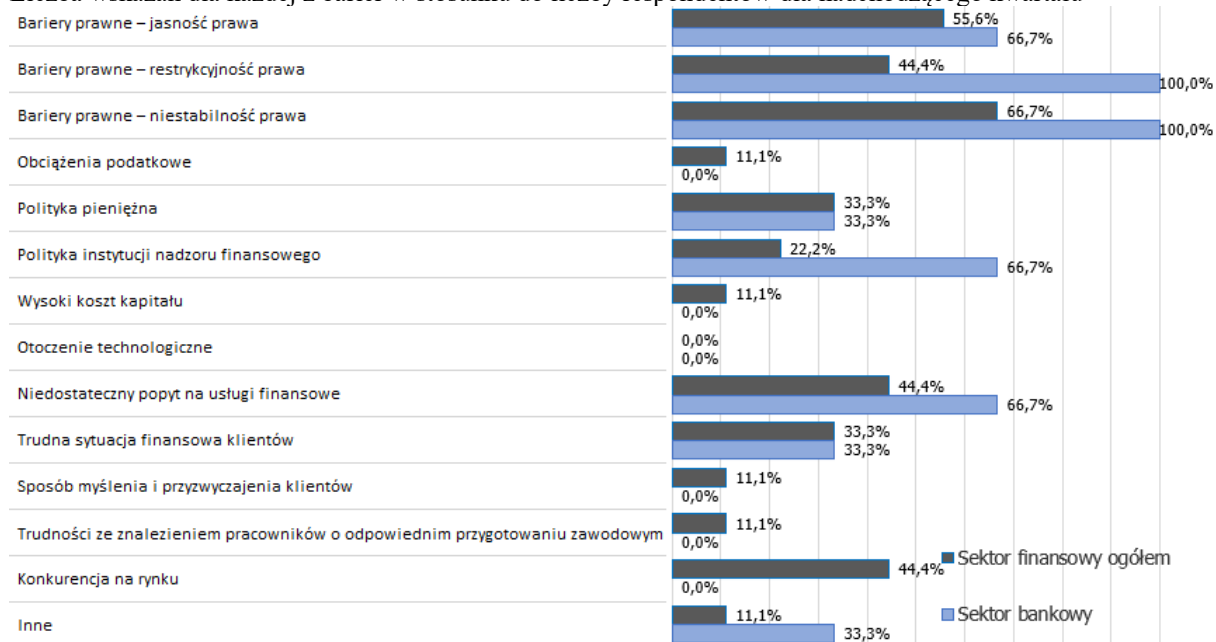
Uciążliwość poszczególnych barier (z uwzględnieniem kolejność ich wskazania) w obecnym kwartale (Q3 2023).

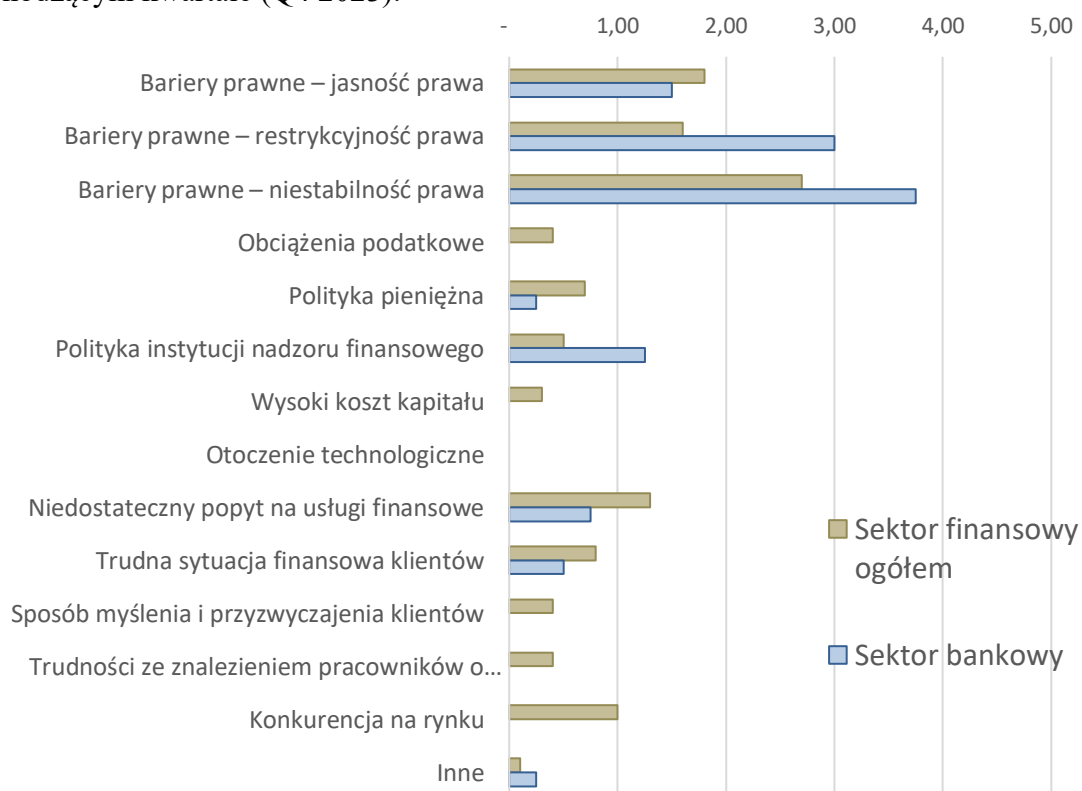

Czynniki mogące ograniczać rozwój banków, ubezpieczycieli, podmiotów rynku kapitałowego i pośredników finansowych w nadchodzącym kwartale (Q4 2023).

Liczba wskazań dla każdej z barier w stosunku do liczby respondentów dla nadchodzącego kwartału

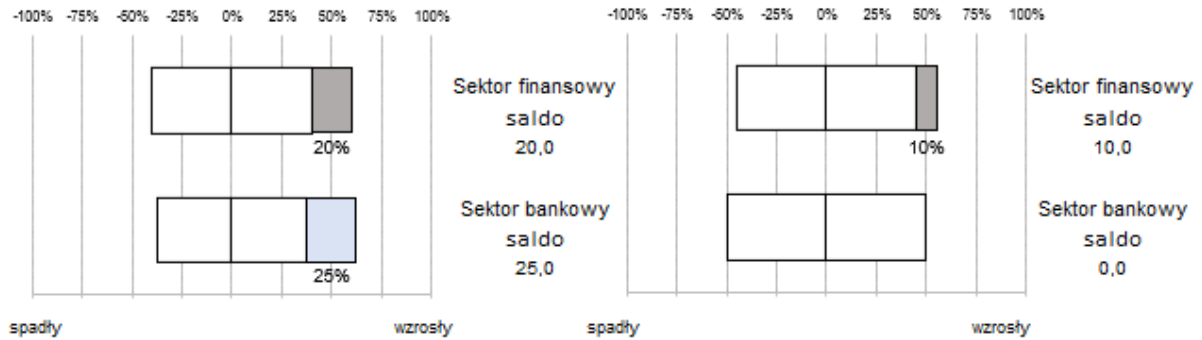
Uciążliwość poszczególnych barier (z uwzględnieniem kolejności ich wskazania) w nadchodzącym kwartale (Q4 2023).

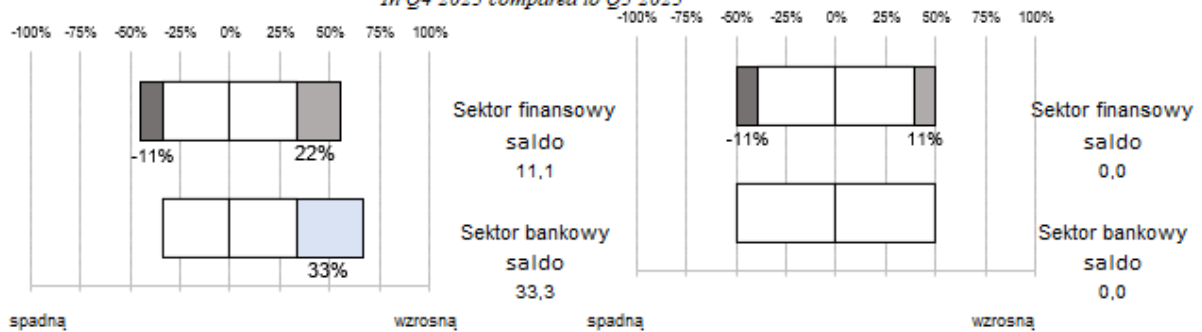
INWESTYCJE: WYDATKI I INWESTYCJE W ŚRODKI TRWAŁE ORAZ INWESTYCJE KAPITAŁOWE

Wydatki i inwestycje w środki trwałe
Expenditures on investment goods
Inwestycje kapitałowe
Capital investments

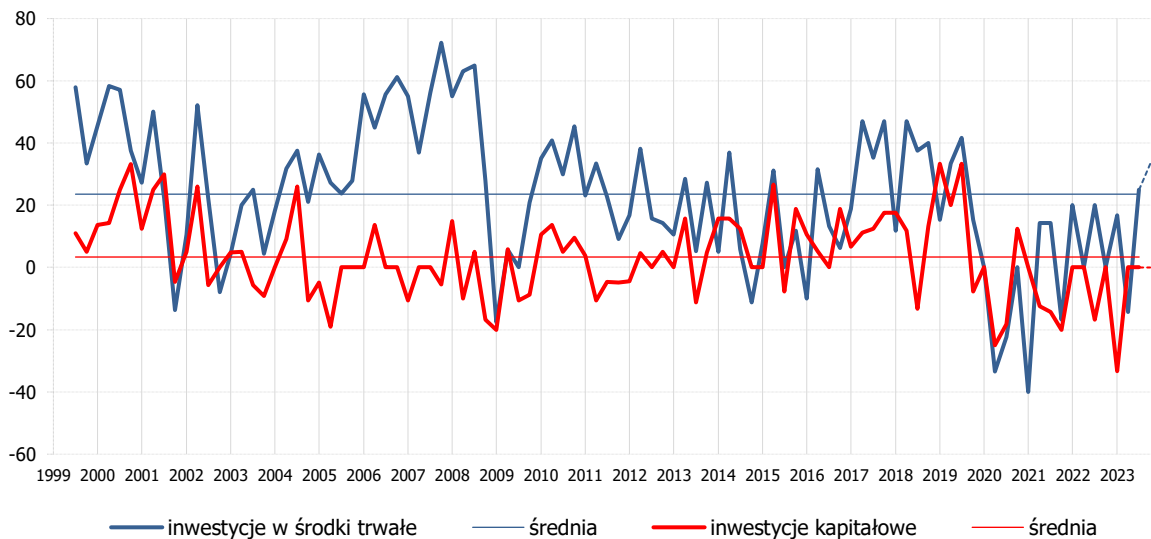
W bieżącym kwartale w porównaniu do poprzedniego kwartału
In Q3 2023 compared to Q2 2023

W nadchodzącym kwartale w porównaniu do bieżącego kwartału
In Q4 2023 compared to Q3 2023

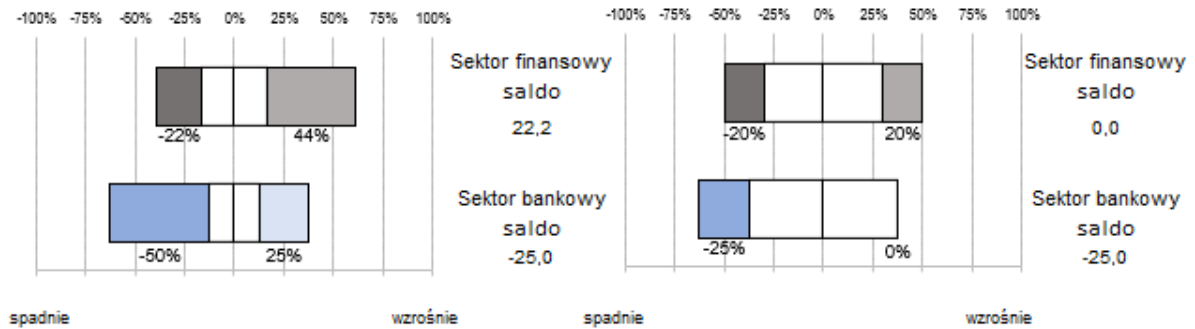
Szeregi czasowe sald odpowiedzi sektora bankowego na pytanie o zmiany wydatków i inwestycji w środki trwałe oraz o zmiany inwestycji kapitałowych w danym kwartale wobec poprzedniego oraz prognozy na kolejny kwartał (przerwane linie).

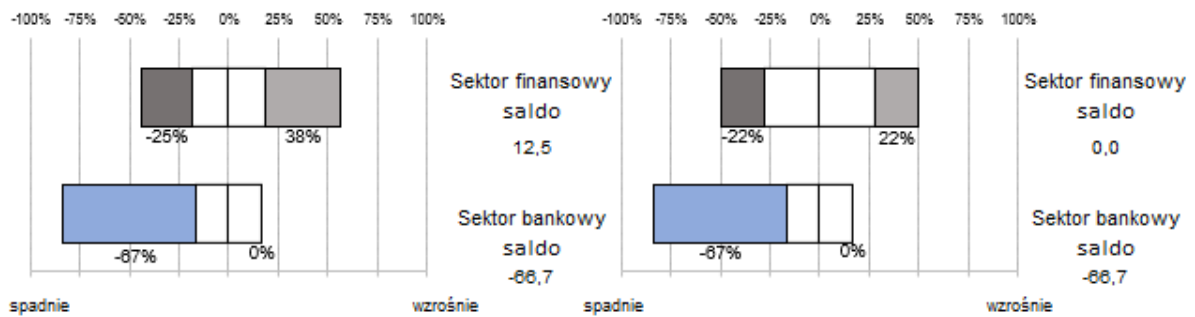
LICZBA KLIENTÓW INDYWIDUALNYCH I INSTYTUCJONALNYCH

Liczba klientów indywidualnych
Number of individual customers
Liczba klientów instytucjonalnych
Number of institutional customers

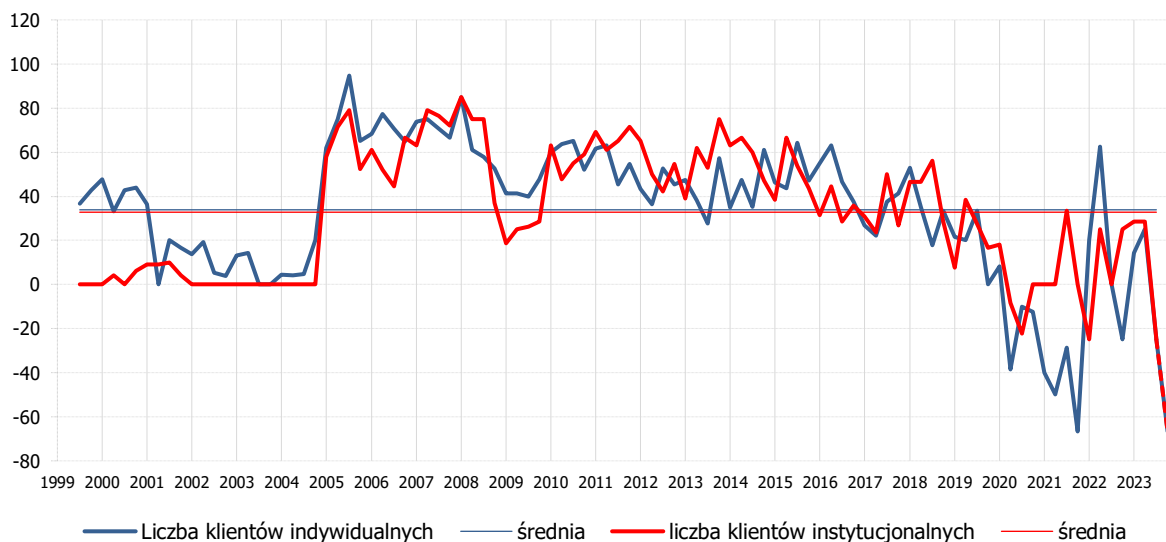
W bieżącym kwartale w porównaniu do poprzedniego kwartału
In Q3 2023 compared to Q2 2023

W nadchodzącym kwartale w porównaniu do bieżącego kwartału
In Q4 2023 compared to Q3 2023

Szeregi czasowe sald odpowiedzi sektora bankowego na pytanie o zmiany liczby klientów indywidualnych i instytucjonalnych w danym kwartale wobec poprzedniego ora prognozy na kolejny kwartał (przerywane linie).

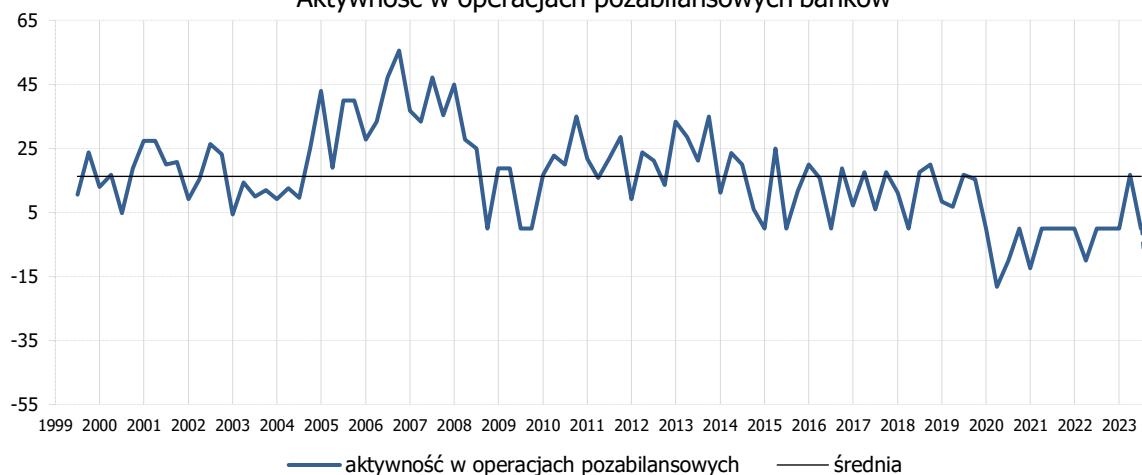

PYTANIA SKIEROWANE TYLKO DO BANKÓW

AKTYWNOŚĆ W OPERACJACH POZABILANSOWYCH

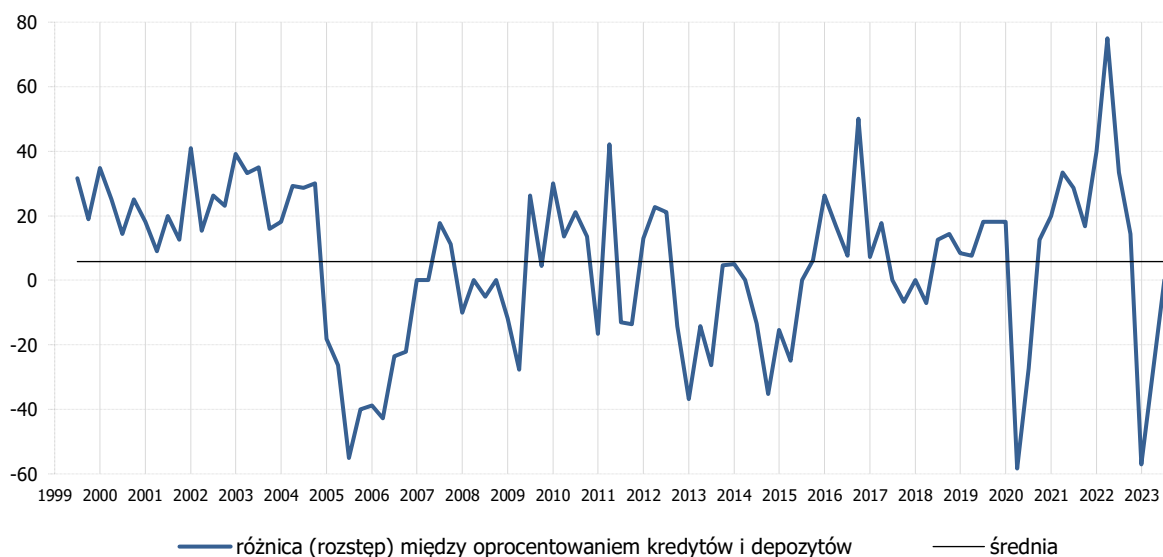
	pogorszyła się / pogorszy się	nie uległa / nie ulegnie zmianie	polepszyła się / polepszy się	saldo	pogorszyła się / pogorszy się		polepszyła się / polepszy się						
					-100%	-75%	-50%	-25%	0%	25%	50%	75%	100%
W Q3 2023 względem Q2 2023	0,0%	100,0%	0,0%	0,0									
W Q4 2023 względem Q3 2023	50,0%	50,0%	0,0%	-50,0									

Aktywność w operacjach pozabilansowych banków

RÓŻNICA (ROZSTĘP) MIĘDZY OPROCENTOWANIEM KREDYTÓW I DEPOZYTÓW (*SPREAD*)

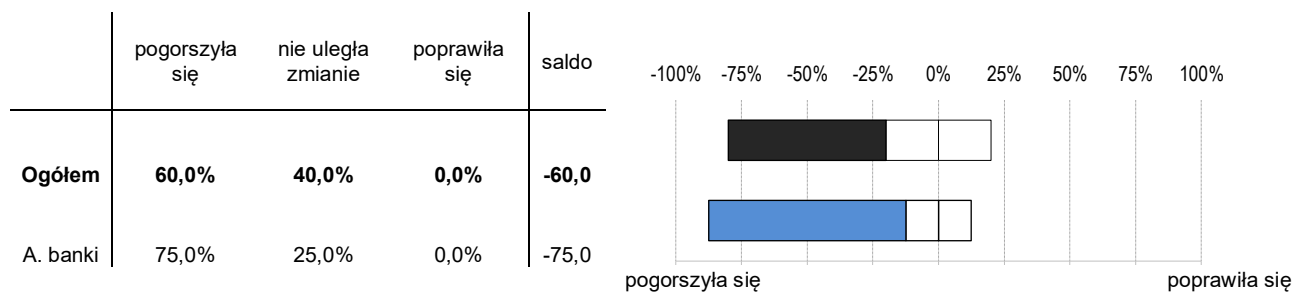
	spadła / spadnie	nie uległa / nie ulegnie zmianie	wzrosła / wzrosła	saldo	spadła / spadnie		wzrosła / wzrosła						
					-100%	-75%	-50%	-25%	0%	25%	50%	75%	100%
W Q3 2023 względem Q2 2023	25,0%	50,0%	25,0%	0,0									
W Q4 2023 względem Q3 2023	33,3%	66,7%	0,0%	-33,3									

Rozstęp między oprocentowaniem kredytów i depozytów w bankach

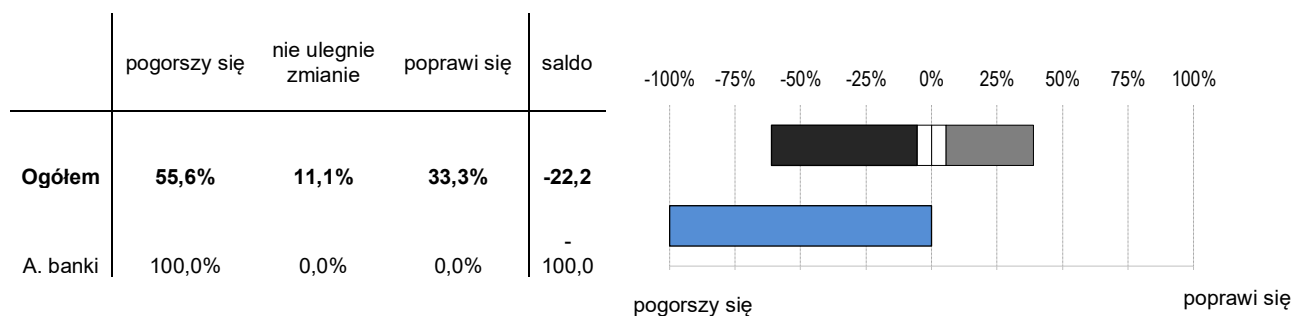

OGÓLNA SYTUACJA POLSKIEJ GOSPODARKI (NIEZALEŻNIE OD SYTUACJI SEKTORA I WŁASNEJ)

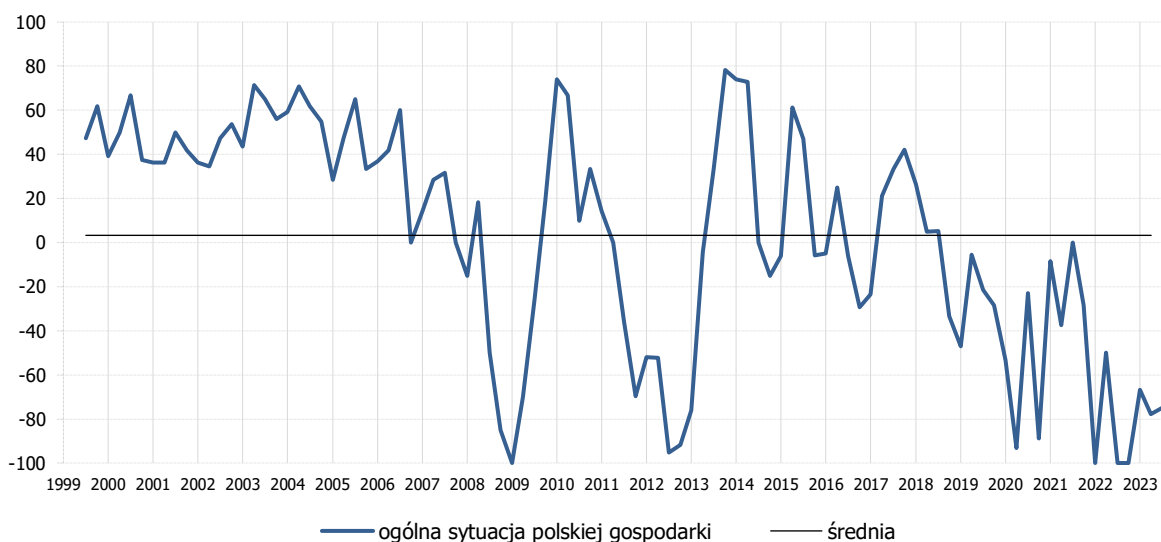
W bieżącym kwartale w porównaniu do poprzedniego kwartału

W nadchodzącym kwartale w porównaniu do bieżącego kwartału

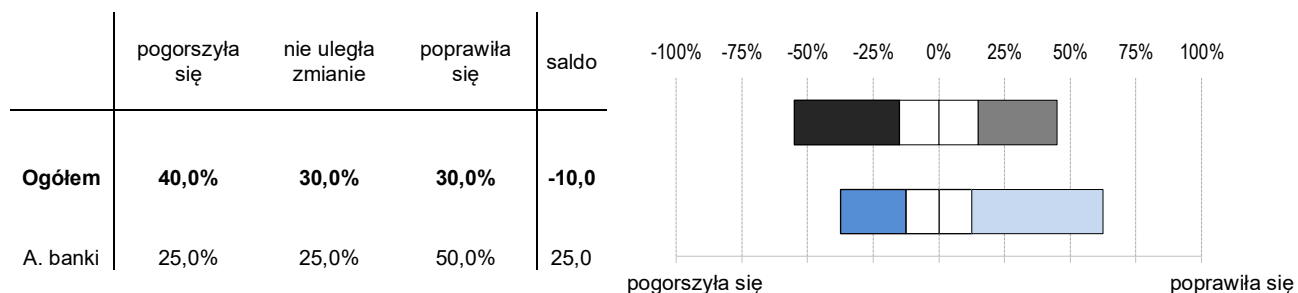

Szereg czasowy sald odpowiedzi sektora bankowego na pytanie o ogólną sytuację polskiej gospodarki w danym kwartale wobec poprzedniego oraz prognoza na kolejny kwartał (przerywana linia).

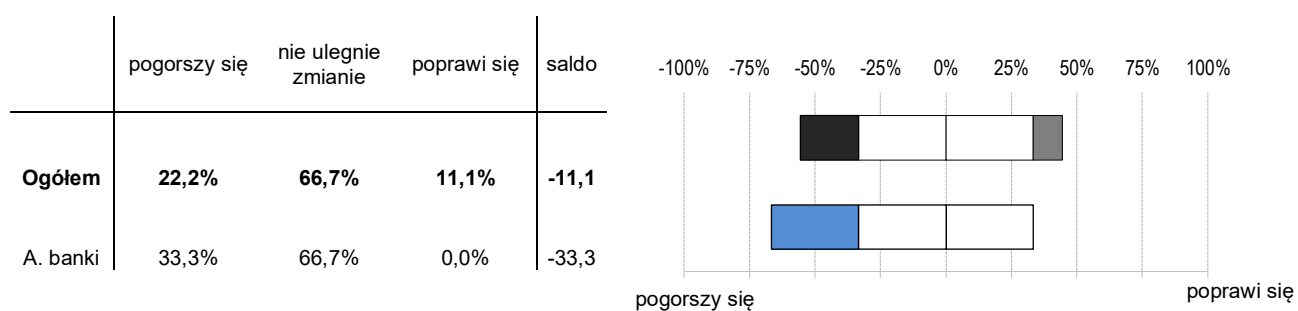

OGÓLNA SYTUACJA SEKTORA FINANSOWEGO/BANKOWEGO NA TLE POLSKIEJ GOSPODARKI

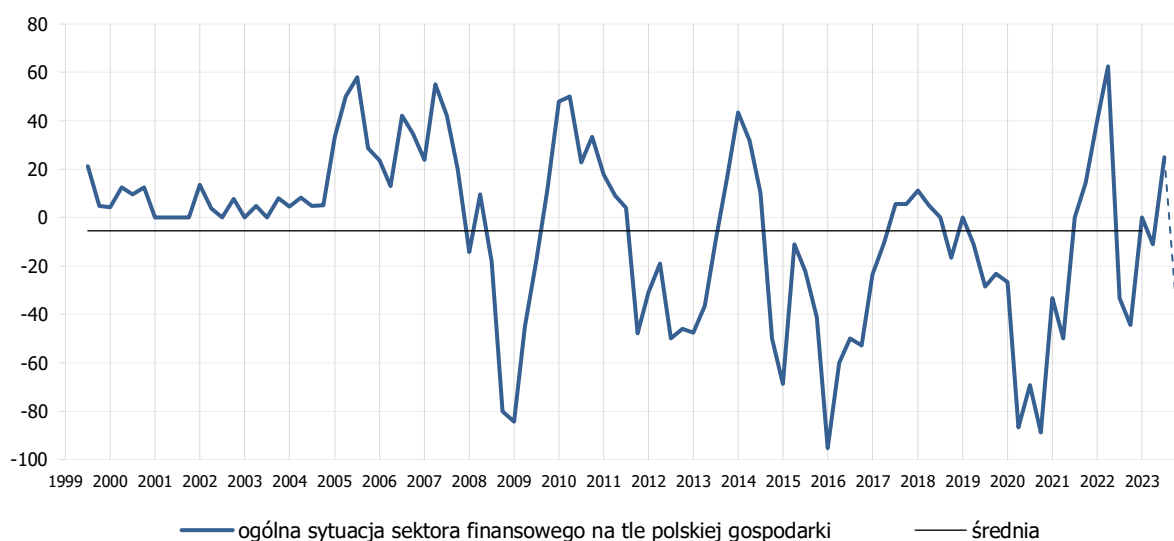
W bieżącym kwartale w porównaniu do poprzedniego kwartału

W nadchodzącym kwartale w porównaniu do bieżącego kwartału

Szereg czasowy sald odpowiedzi sektora bankowego na pytanie o sytuację w sektorze bankowym na tle ogólnej sytuacji polskiej gospodarki w danym kwartale wobec poprzedniego oraz prognoza na kolejny kwartał (przerywana linia).

PYTANIA PROGNOSTYCZNE

(Zestawienie odpowiedzi wszystkich respondentów bez wyróżniania poszczególnych grup podmiotów)

KURS PLN WZGLĘDEM PARYTETU (KOSZYKA WALUT)

Struktura odpowiedzi wszystkich respondentów			W ciągu najbliższych 12 miesięcy		
			aprecjonuje	nie zmieni się	deprecjonuje
			44,4%	33,3%	22,2%
W Q4 2023 względem Q3 2023	aprecjonuje	44,4%	44,4%	0,0%	0,0%
	nie zmieni się	44,4%	0,0%	33,3%	11,1%
	deprecjonuje	11,1%	0,0%	0,0%	11,1%

STOPY PROCENTOWE NBP (OGÓLNA TENDENCJA)

Struktura odpowiedzi wszystkich respondentów			W ciągu najbliższych 12 miesięcy		
			wzrosną	nie zmienią się	spadną
			0,0%	11,1%	88,9%
W Q4 2023 względem Q3 2023	wzrosną	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	nie zmienią się	55,6%	0,0%	11,1%	44,4%
	spadną	44,4%	0,0%	0,0%	44,4%

PODAŻ PIENIĄDZA

Struktura odpowiedzi wszystkich respondentów			W ciągu najbliższych 12 miesięcy		
			wzrośnie	nie zmieni się	spadnie
			55,6%	44,4%	0,0%
W Q4 2023 względem Q3 2023	wzrośnie	44,4%	33,3%	11,1%	0,0%
	nie zmieni się	55,6%	22,2%	33,3%	0,0%
	spadnie	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

POZIOM INFLACJI

Struktura odpowiedzi wszystkich respondentów			W ciągu najbliższych 12 miesięcy		
			wzrośnie	nie zmieni się	spadnie
			0,0%	11,1%	88,9%
W Q4 2023 względem Q3 2023	wzrośnie	11,1%	0,0%	11,1%	0,0%
	nie zmieni się	22,2%	0,0%	0,0%	22,2%
	spadnie	66,7%	0,0%	0,0%	66,7%

IV. SUMMARY

As expected in the last quarter, the financial confidence indicator (IRGFIN) increased in the 3rd quarter of 2023 (compared to the previous quarter) by 26.9 pts to 2.1 pts. It is now 7.6 pts up from the respective year 2022 figure. The indicator is expected to decline in the 4th quarter of 2023 (to -29.2 pts). Of the four components of IRGFIN, the confidence indicator of financial intermediaries (KP) took the lowest value, -66.7 pts, and the insurance confidence indicator (KU) – the highest one, 25 pts.

The surveyed institutions reported an increase in their profits despite worsening business conditions.

The majority of the survey respondents expect the zloty to appreciate in the 4th quarter of 2023, and most of them predict the central bank interest rates and money supply will remain unchanged till the end of the year. The inflation rate (CPI) is expected to continue falling over the next months.